Restauratio entis

Láskou si, čo preklenula storočia,
kde aj pôvod ľudstva pramení.
Zmyté sú krvou srdca úbočia.

Utíchol žiaľ i nárek zajatých,
bo sloboda im daná bola.
Tys odňal satanove putá i dušu moju vyrval z nich.

Vlaj zástava kráľa víťazného nad svetom krvavým!
Hoc človek odmieta Ťa, si bytia zmyslom.
Obnov obraz Boha štetcom zázračným.

Ó zázrak Tvojho zmŕtvychvstania!
Čudes až strach sa temnej duše zhostí.
Však uprac dom, čo zašpinil hriech zabúdania.

Oko čo nezrie, ústa nemé. Nech otvoria sa!
Hlas zaplesania počuť celým svetom.
By dušu každú získala pre život toľká krása.

Albert Tullus

Časopis bohoslovcov kňazského seminára v Bratislave

ADSUM

Pri Baránkovej večeri, odetí v rúcho obnovy... ...spievame hymnus Kristovi!

ročník XXI. číslo 2

ADSUM 2.

S. Čúzy
šéfredaktor
web

V. Uhrin
zástupca šéfr.

Ing. I. Barus
redaktor

P. Kizek
grafik

T. Fehér
grafik

R. Ťapušík
redaktor

Mgr. M. Fratrič
grafik

M. Cehlárik
fotograf

R. Rajčák
korešpondent

Jazyková úprava:
Mgr. Veronika Pydychová

časopis bratislavských seminaristov
číslo : 2-2009/2010, marec 2010
ročník : XXI.
vydávajú: seminaristi Kňazského seminára
sv. Cyrila a Metoda
Kapituská 26, 811 01 Bratislava
e-mail: redakcia@adsum.sk
web: www.adsum.sk
mobilný tel.: 0902 458 617 (pre SMS)
bankové spojenie časopisu:
0179944350/0900

Neoznačené fotografie sú z archívu.

Obsah čísla

3 » ÚVODNÍK
o. arcibiskup Róbert Bezák
4 » Z DIANIA V SEMINÁRI
6 » VEĽKÁ NOC
Ivan Barus
8 » POZDRAV
Marek Budaj
10 » SVIATOSŤ ZMIERENIA
Matej Zaťko
12 » LITURGIA V CIRKVI
A. Józsa, R. Rajčák
16 » QUI BENE DISTINGUIT...
Stanislav Čúzy
17 » RECENZIA - CHATRČ
Milan Cehlárik
18 » UTRPENIE V ŽIVOTE
Richard Maďar
20 » SVÄTÁ OMŠA (I.)
Stanislav Čúzy
22 » SVEDECTVO POVOLANIA
V. Uhrin, Cs. Mikus
24 » ĽUDIA BEZ DOMOVA
Róbert Ťapušík
27 » DOD A MINFA
28 » SVETLOSLAV VEIGL
Martina Kollárová
30 » OMŠOVÉ VÍNO
Rastislav Šimora
32 » TAŠKA
Paulína Šintálová
34 » TAJNIČKA
Tibor Fehér

ADSUM *po latinsky znamená „Tu som“. Je to odpoveď na Božie volanie, ktoré zaznieva v človeku. Bohoslovci sú ľudia, ktorí na intenzívne volanie odpovedali a pripravujú sa na prácu v Pánovej vinici, teda na službu kňaza, slúžiacemu Bohu i ľuďom. Ak počuješ Božie volanie i Ty, neboj sa Bohu povedať svoje ADSUM!*

S cirkevným schválením Arcibiskupského úradu v Bratislave, dňa 28.4.2009, č. 1268/2009.
Cenzor: ThDr. Alexander Knorr
Registrované na Ministerstve kultúry SR pod číslom: EV 722/08.
ISSN: 1335-7158 04, **tlač:** LÚČ Bratislava

ISSN 1335-7158 03
9 771335 715006

Ďakujeme vydavateľstvu LÚČ.
Rovnako ďakujeme všetkým,
ktorí prispeli k vydaniu tohto čísla.
Dobrovoľné príspevky na časopis
ADSUM môžete posielať na uvedené číslo bankového účtu.

Kristus je ten, kto dáva zmysel tomu, čo žijeme a kým sme...

Milí bohoslovci, milí čitatelia časopisu ADSUM,

pomaly sa blíži koniec pôstneho obdobia a pripravujeme sa na slávenie najväčšieho Tajomstva našej viery – smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Toto Tajomstvo je nielen najväčším tajomstvom celého kresťanstva, ale aj jeho centrálnym posolstvom, ktoré je aktuálne už 2000 rokov a zostáva aktuálnym aj naďalej. V čom alebo kde sa nachádza jeho aktuálnosť? Pápež Benedikt XVI. vo svojej prvej encyklike Deus caritas est píše: „Na začiatku toho, že je niekto kresťanom, nestojí etické rozhodnutie alebo veľkolepá myšlienka, ale skôr stretnutie sa s udalosťou, s Osobou, ktorá ponúka životu celkom nový horizont a tým aj zásadné smerovanie.“ Mohli by sme sa spýtať o akej udalosti, či dokonca o akej osobe pápež hovorí. Myslím, že nemusíme veľa hľadať ani rozmýšľať a vieme, že tou udalosťou je Veľká Noc a osobou Kristus, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych. A práve toto stretnutie sa stáva pre každého veriaceho „miestom“, z ktorého vychádza skutočná kresťanská radosť a nádej. Pretože zmŕtvychvstalý Kristus nás vovádza do nového vzťahu s Bohom, v ktorom objavujeme a spoznávame Otca a svojim zmŕtvychvstaním nám ukazuje, že posledné slovo má Boh, ktorý je pôvodca života.

S veľkonočnými udalosťami je spojené aj moje menovanie za trnavského arcibiskupa. V tomto kontexte preto vnímam, že nielen moje kňazstvo, ale celá moja služba je pozvaním pomáhať všetkým ľuďom, veriacim alebo neveriacim, s ktorými sa stretávam, objavovať a upriamovať pohľad na zmŕtvychvstalého Krista. Pretože jedine On dáva zmysel tomu, čo žijeme a kým sme.

Prajem vám, aby tieto nastávajúce sviatky boli pre vás všetkých časom nového stretnutia s udalosťou a osobou, ako o tom píše pápež Benedikt XVI., v ktorom nájdeme nový impulz do našej viery. Nech zmŕtvychvstalý Kristus je našou radosťou a nádejou v tomto svete a v našom každodennom živote.

Mons. Róbert Bezák, CSsR,
trnavský arcibiskup

Stretnutia bohoslovcov a mladých

Seminaristi, hoci sa prevažnú časť školského roka zdržiavajú medzi múrmi bohosloveckej fakulty, sú aj napriek tomu otvorení svojimi srdcami, ale aj skutkami k mládeži, ktorá je - aj podľa slov pápeža Jána Pavla II. - nádejou Cirkvi.

*Aj počas posledného obdobia bolo veľa príležitostí, ako sa stretnúť s mladými ľuďmi, ktorí túžia kráčať po správnej ceste za Ježišom. Veľa veselých, ale aj povzbudzujúcich spomienok sa vynorí pri názve obce **Dunajská Lužná**, kde sa konala **Fašiangová sobota**, na ktorú boli pozvaní aj bohoslovci. Spolu s mladými z rôznych farností sa trávil čas pri scénkach, svedectvách, svätej omši a adorácii.*

*O dva týždne zasa hostil mladých z rôznych dekanátov kňazský seminár počas akcie **Ktosi Ťa volá**, kde mali mladí ľudia možnosť zamyslieť sa nad svojim povolaním - či už k zasvätenému životu alebo do manželstva. Počas pôstneho obdobia sa konala **krížová cesta v Marianke**, ktorej hlavným úmyslom bola modlitba za mladých, na ktorej nemohli chýbať ani seminaristi, ktorí ju sprevádzali hrou na gitare a spevom. Medzi ďalšie podujatia, kde sa bohoslovci aktívne zapájajú, patrí príprava pravidelných **Taizé večerov** alebo najnovšie **stretnutia mladých na kvetný víkend - Víkvetfest 2010** (www.vikvetfest.sk).*

Vždy je možnosť spoznať nových skvelých ľudí, porozprávať sa, ale najmä sa spoločne pomodliť k Bohu, ktorý je našim spoločným milosrdným Otcom.

*Vrcholom celej práce s mladými sú pravidlené **letné MINFA tábory**, ktoré sa už v tomto čase horlivo pripravujú.*

Redakcia

Ministériá v roku 2010

Ministériá sú každoročne sa opakujúca udalosť o ktorej vždy vo veľkonočnom čísle informujeme. Avšak vždy sú to iní ľudia a vždy je tu veľká radosť a tak redakcia Adsumu si pokladá za česť, ukázať našim čitateľom nových lektorov, ktorí budú slúžiť pri svätých omšiach čítaním Božieho slova a nových akolytov, ktorí svoju službu budú vykonávať v bezprostrednej blízkosti oltára - pomáhaním diakonom a kňazom pri svätých omšiach.

***Lektor:** číta texty prvého a druhého čítania pri liturgii slova. V prípade neprítomnostri žalmistu môže predniesť žalm. V prípade neprítomnosti diakona môže v slávnostnom liturgickom sprievode niesť evanjeliár. Okrem toho je Cirkvou poslaný viesť veriacich k hlbšiemu porozumeniu textov Svätého písma, napríklad vedením katechéz o Svätom písme.*

***Akolyta:** Cirkev udelením tohto ministéria zveruje mužovi službu pri oltári, ktorá spočíva v príprave bohoslužobných nádob a kníh, pričom priamo pri svätej omši môže v prípade potreby (napr. pri neúčasti diakona alebo ďalšieho kňaza) rozdávať sväté prijímanie veriacim, alebo aj purifikovať. Môže prinášať podľa Cirkvou stanovených podmienok Eucharistiu chorým a starým ľuďom do domácností i nemocníc. Vo zvláštnych prípadoch môže vyložiť alebo uschovať Najsvätejšiu Sviatosť, nesmie však ňou udeliť požehnanie.*

Služba našich spolubratov je určená na sprostredkovanie Božích milostí, ktoré plynú z Božieho slova a Eucharistie. Modlime sa, aby svoje zverené úlohy vykonávali nábožne, horlivo, s láskou a s vedomím, že slúžia Bohu i vám.

*Okrem udeľovania ministérií, verejne prejavili svoju túžbu stať sa diakonmi a kňazmi spolubratia piataci, kedy boli v obrade nazývanom **kandidatúra** vyvolení za čakateľov na udelenie diakonátu. Tento obrad sa uskutočnil v Katedrále svätého Martina za účasti otca arcibiskupa Mons. Stanislava Zvolenského a veriacich.*

Redakcia

Veľkonočné sviatky

Koľko stála obeta na kríži, koľko stál hriech

To, čo slávime na Veľkú noc, je tak nesmierne väčšie od nás a je to tak veľký prejav lásky Božej, že v porovnaní s našimi utrpeniami si to ťažko dokážeme predstaviť.

Na prednáškach teológie v našom kňazskom seminári sme sa naučili, že o Pánu Bohu môžeme hovoriť iba analogicky, pretože ho nikdy nemôžeme obsiahnuť úplne. Je tak nesmierne dokonalý a svätý v porovnaní s nami. Môžeme ho však poznávať a milovať toľko, ako nám to zo svojej milosti udelí, aj v závislosti na tom, ako sa sami snažíme. Preto bolo pre nás ľudí veľmi potrebné a osožné, aby sme Pána Boha zažili ako toho, ktorého môžeme vidieť, ktorého sa môžeme dotknúť. To sa aj stalo a apoštoli túto možnosť pred 2000 rokmi mali. Preto hovoríme, že druhá božská osoba, Pán Ježiš Kristus, je Bohočlovek, pravý Boh aj pravý človek.

Pred časom sa mi dostala do rúk kniha otca Gabriela Amortha, najznámejšieho exorcistu z Ríma, redaktora časopisu Famiglia cristiana a člena Medzinárodnej pápežskej mariánskej akadémie. Mal to šťastie, že bol duchovným synom pátra Pia z Pietrelciny. Často k nemu chodieval na svätú spoveď, duchovné vedenie i povzbudenie a neskôr napísal aj knihu o jeho živote. Tak som si pomaličky na živote pátra Pia začal uvedomovať, aký veľký je zmysel utrpenia v živote človeka. Prečítal som už niekoľko životopisov o tomto svätcovi, ale tento ma oslovil asi najviac, pretože ide o výpovede človeka, ktorý bol pri ňom veľmi blízko.

Páter Pio bol veľmi zvláštnym svätým. Doteraz nepoznáme iného kňaza, ktorý by na tele nosil viditeľné znaky umučenia Pána Ježiša Krista – stigmy. Sú to rany na rukách, nohách a boku, z ktorých pátrovi neustále tiekla krv a ktoré mu spôsobovali nesmierne bolesti a poníženie pred spolubratmi. Veľakrát musel byť kvôli nim vyšetrovaný a lekári jednoducho skonštatovali, že tu z hľadiska medicíny nie je možné žiadne racionálne vysvetlenie. Nevedeli si tento jav jednoducho vysvetliť. Ale prečo o tom hovorím? Je to preto, že svätá omša otca Pia bola čosi zvláštne. Ľudia prichádzali už od skorých ranných hodín, čakali pred bránou kostola v S. Giovanni Rotondo, aby sa jej mohli zúčastniť. Páter Pio počas nej prežíval na svojom tele bolesti Kalvárie, ktoré bolo vidieť na výraze jeho tváre. Bol akoby prenesený v inom svete, v inom čase. Keď svätú omšu celebruje iný kňaz, ľudia nevidia, čo sa pri nej v duchovnom svete deje. Nevidíme to, že sme akoby strojom času prenesení na Kalváriu a to doslovne. Sme nielen akoby, ale skutočne prenesení dvetisíc rokov späť a pred našimi očami sa odohráva presne to, čo sa odohralo na Kalvárii. Nie je to tak, že by svätá omša bola iba spomienkou na to, čo sa stalo, ale ako hovorí Ján Pavol II. v encyklike Ecclesia de Eucharistia, jestvuje iba jediná svätá omša, tá na Kalvárii, na kríži a my sme tam prenesení. Don Amorth podrobne opisuje, ako otec Pio počas svätej omše trpieval. Ľudia, ktorí boli prítomní veľakrát plakali, pretože si uvedomili to, nad čím dovtedy neuvažovali – bola to veľkosť vlastného hriechu. V duchovnej letargii človek akosi zabudol, koľko utrpenia hriech stojí. Posúďme to, ako veľmi musel páter Pio trpieť, aby pomohol tým, ktorí za ním prichádzali. Mnohí si možno mysleli, že ide o veľkú svätcovu charizmu, ale málo ľudí si uvedomovalo, koľko utrpenia musel zaplatiť za duše, ktoré vytrhával z rúk zlého ducha. V mladosti býval veľmi často chorý. Niekedy až tak, že bol blízko smrti. Celý život mal potom zvýšenú telesnú teplotu, asi na 42 stupňov. K tomu všetkému prežíval stále bolesti zo stigiem a každý večer okrem neustálych vnútorných bojov so zlým duchom, to bol aj boj viditeľný, keď ho fyzicky bil. Niekedy takým spôsobom, že ho spolubratia často našli polomŕtveho s podliatinami krvi.

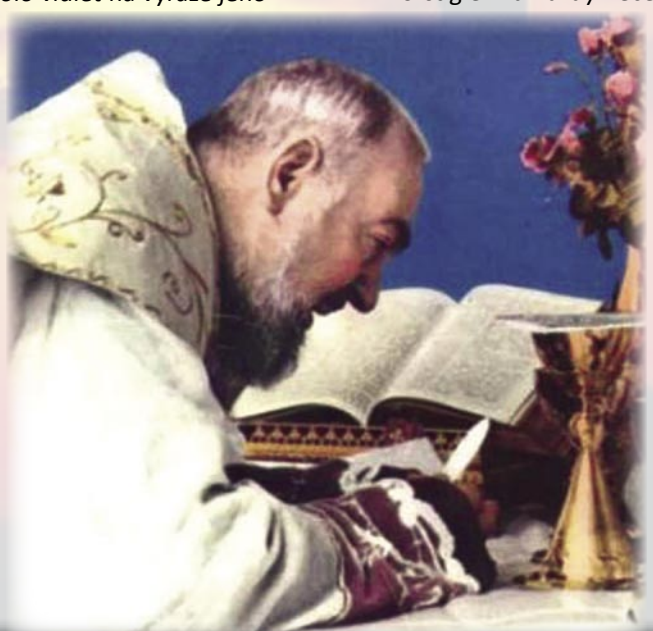

Prečo vlastne všetky tieto veci spomínam? Pretože ide o veľmi dobrý príklad toho, čo musel vytrpieť Boh – Pán Ježiš Kristus na Veľkú noc. Nám ľuďom to pomáha, ak vidíme príklady svätých. Musím priznať, že koľkokrát aj v našom živote, aj v mojom, berieme hriech na ľahkú váhu. Pápež Pius XII. uviedol, že dnešný svet na hriech už zabudol. Myslím, že aj preto je veľmi veľa ľudí v depresiách, nešťastných, v rozpadnutých manželstvách, v závislostiach na drogách, internete, atď. Skutočne čím ďalej, tým viac sa utvrdzujem v presvedčení, že príslovie: „s čerty nejsou žerty“, je veľmi pravdivé. Ale čo urobíme? Stačilo by sa iba sťažovať? Vonkoncom nie. Je tu veľká milosť pokánia – v prvom rade zbaviť sa svojho osobného problematického hriechu, obnoviť si modlitbu, obnoviť svedectvo kresťanského života, nech by názor sveta a médií bol akýkoľvek. Veď predsa sa nám z Božej milosti dáva veľká možnosť prežiť Veľkonočné sviatky tak, že si uvedomíme, aká je vlastne v kríži na Kalvárii veľká milosť, koľko to Boha v ľudskom tele stálo síl a utrpenia a tak isto, koľko musela trpieť aj Panna Mária, ktorá mala na tomto utrpení zvláštnu účasť, ako uvádza II. vatikánsky koncil v dogm. konštitúcii Lumen Gentium. A my ju tak i uctievame, veď je Sedembolestná, patrónka Slovenska. Môžeme vo svojom živote urobiť veľmi veľa, môžeme ho zmeniť, môžeme sa obrátiť. Utrpenie má veľkú hodnotu, hodnotu výkupnú. Veľmi ma potešilo, keď v našom seminári otec arcibiskup Mons. Róbert Bezák povedal túto myšlienku vo svojej homílii – utrpenie má výkupnú hodnotu.

Tak prajem i vám, aby táto Veľká noc nebola vo vašom živote iba jedným zo sviatkov, ktoré ste prežili zaužívaným spôsobom, ale aby sa vo vašom živote niečo skutočne zmenilo. Nech vám dobrotivý Pán Boh k tomu dopomôže! Sedembolestná Panna Mária, patrónka Slovenska, oroduj za nás!

Ivan Barus

VEĽKONOČNÉ SVIATKY

Pozdrav z Ukrajiny

Pastoračný pobyt v meste Hodorok

Náš spolužiak Marek Budaj sa po skončení tretieho ročníka rozhodol na chvíľku dočasne prerušiť štúdium na našej bohosloveckej fakulte, aby mohol zakúsiť spôsob života u nášho východného suseda - na Ukrajine. Poprosili sme ho, aby nám z tejto veľkej krajiny poslal niekoľko postrehov, ako tam žije Cirkev.

Na úvod trochu zo zemepisu. Ukrajina je štátom východnej Európy, s rozlohou 603 700 km^2. Dĺžka štátu je 1316 km a jeho šírka je 893 km. Hlavné mesto je Kyjev s počtom obyvateľov približne 4,5 miliónov. Celkovo má Ukrajina okolo 47 miliónov obyvateľov.

Najviac ľudí je pravoslávneho vierovyznania, potom gréckokatolíckeho a rímskokatolíckeho. Bohoslovec Martin i ja, sme prišli ako hostia do mesta Horodok, časť Viktória, v Chmeľnickej oblasti. Je to mesto s približne 20 000 obyvateľmi.

Za kostoly, ktoré sú v tomto meste postavené, vďačíme kňazovi Vladislavovi Wanagsovi. V Horodku kedysi existoval kostol sv. Stanislava, biskupa a mučeníka, ale ten bol ešte pred vojnou roku 1936 vyhodený do vzduchu spolu s pravoslávnou cerkvou a židovskou synagógou.

Po tejto udalosti sa rímskokatolíci schádzali v malej kaplnke uprostred mestského cintorína. Kňaz Vladislav Wanags prišiel do Horodka roku 1977 a bolo mu veľmi smutno, pretože okrem malej kaplnky tu nemal kostol, kde by mohol slúžiť sväté omše. Ešte za bývalého režimu sa mu ho však podarilo vybudovať v centre mesta. Ľudia pracovali dobrovoľne, vo dvoch smenách, počas dňa i noci. Pri takomto tempe to zvládli za deväť mesiacov. To bol jeho prvý kostol, ktorý postavil a po čase takýchto stavieb pribúdalo. Ľudia v Horodku i v okolitých farnostiach sú mu veľmi vďační, že sa majú kde schádzať na bohoslužby.

Kostol na Viktórii (je ho možné vidieť aj na obrázku), ako aj iné si robili svojpomocne farníci, pod dohľadom kňaza Wanagsa. Kto mohol, ten na stavbe robil, či pomáhal.

Pri stavbe veže raz, fúkal silný vietor a zrútila sa im. Keď prišiel kňaz Wanags na stavbu a chlapi mu to oznámili, jasne zavelil: „ To sa diabol hnevá, preto postavíme ešte väčšiu!" A aj sa im to s Božou pomocou podarilo.

Je veľkou nevýhodou, že ľudia tu majú málo práce alebo ju nemajú vôbec, a preto musia chodiť zarábať peniaze do väčších miest, alebo do zahraničia. V dôsledku toho prichádza k rozbitiu rodín. Jedna matka to však vyjadrila takto: „Ja by som nechcela, aby môj manžel išiel preč z domu na zárobky. Radšej budeme žiť skromnejšie, ale nech sme všetci spolu doma. Veď deti rovnako potrebujú otca i matku, iba vtedy je rodina úplná."

Tunajší pán farár má nastarosti 11 obcí. V troch z nich je aj kostol. Mojou i Martinovou najhlavnejšou úlohou je venovať sa miništrantom a mladým. Naposledy sme im spoločne priblížili osobu svätca Dona Jána Bosca a oslávili sme jeho sviatok duchovným, ale i zábavným programom. Občas zastupujeme pani katechétku pri vyučovaní. Náboženstvo sa tu neučí v školách, ale deti prichádzajú na katechézu do kostola.

Niekedy vznikajú aj komplikácie, napríklad pri mraze –33°C, keď sa nedalo naštartovať auto, alebo keď viackrát zapadneme do hlbšieho snehu na ceste. Inokedy je zasa veľké blato a preto pán farár musí nosiť ako povinnú výbavu v aute gumáky. Niektoré dediny tu totiž nemajú asfaltové cesty. A hoci aj po blate i po ľade na Lade, my jazdíme v dobrej nálade.

Na záver srdečne pozdravujem všetkých čitateľov Adsumu a zvlášť mojich spolubratov v seminári v Bratislave.

Marek Budaj

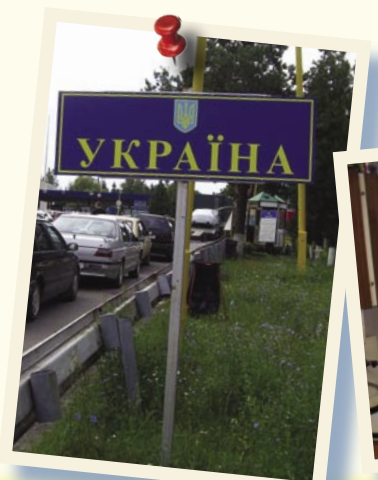

Sviatosť zmierenia...

...pomoc, úľava a záchrana duše

Sviatosť zmierenia (niekedy zjednodušene a nepresne označovaná ako „spoveď“) je jedna zo siedmich sviatostí, v ktorej sa nám rozhrešením odpúšťajú hriechy, spáchané po krste, ktoré udeľuje oprávnený kňaz tomu veriacemu, ktorý prejavuje pravú a úprimnú lútosť.

Len Boh môže odpúšťať hriechy a kňaz je tiež len človek; prečo sa spovedať jemu a nie priamo Bohu?

Táto namietka často prichádza - a žiaľ nie len od neveriacich, ale aj od kresťanov. Je pravda, že hriechom sme urazili Pána Boha, čím sme stratili spoločenstvo s ním. Túto urážku nám len On môže odpustiť, len On nás dokáže zachrániť od trestu, ktorý nám hrozí - od pekla. Ale aj to je pravda, že Boh nám môže hriechy odpúšťať takým spôsobom, akým On uzná za najlepší. A Boh nám tu na zemi odpúšťa vtedy, keď sa z nich vyspovedáme jeho zástupcovi: kňazovi.

Ide o to, že keby Pán Boh učinil, aby sme sa len priamo jemu spovedali, ako by sme sa dozvedeli, že sú nám hriechy odpustené? Bol by to ustavičný život v neistote, lebo neprestajne by sme žili v obave a v úzkosti, či naša ľútosť bola pravá a či nám Boh skutočne odpustil. Ale kňazské rozhrešenie nás uisťuje, že sa nám dostalo odpustenia: ihneď nás naplní vnútorným pokojom - ak sme boli ***úprimní*** *a naša* ***ľútosť pravá****. Preto tu hovoríme o sviatosti -* ***sviatosť je viditeľné udelenie neviditeľnej milosti****: viditeľne („rukolapne“) nám kňaz slovami povie, že nás rozhrešuje a tým prijímame neviditeľnú Božiu milosť - odpustenie hriechov.*

Hoci kňaz je tiež len len človek ako ostatní ľudia - krehký i hriešny (aj on sa musí spovedať), predsa sa niečím odlišuje. Otec v rodine je človek taký istý ako jeho deti, ale i tak je niečo viac ako ony. Podobne svetský sudca: je to človek ako každý iný, avšak má moc a jeho rozsudky platia a musíme sa nimi riadiť. Podobne je na tom kňaz: je človekom, ale má zvláštnu moc od Boha, akej nikto iný nemá: ***moc, v mene Božom odpúšťať hriechy****.*

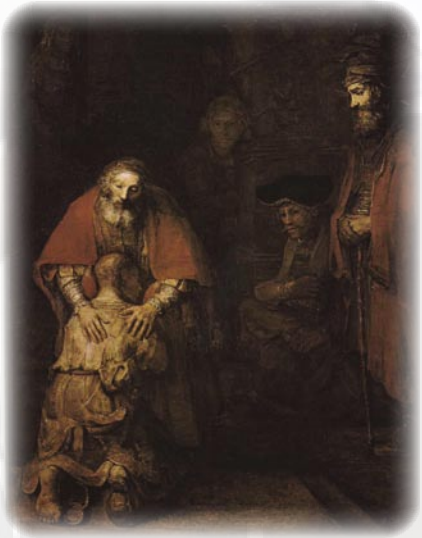

Túto moc dostali apoštoli od samého Pána Ježiša - „...prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané.“ (Jn 20,23) - a tzv. apoštolskou postupnosťou sa odovzdáva biskupom a kňazom až do dnešných dní.

Ak človek ***pociťuje vinu*** *a* ***svedomie*** *(vnútorný hlas, ktorý nám hovorí či sme konali správne alebo nesprávne)* ***sa ozýva a niečo nám vyčíta****, je najlepším riešením pristúpiť k sviatosti zmierenia a tak obnoviť stratený pokoj.*

Kto chce účinne prijať sviatosť zmierenia, musí sa dobre na ňu pripraviť. Mylný názor je ten, že spoveď je len povedanie hriechov a koniec. Ak to niekto takto chápe, je vodou na mlyn tým, ktorí svätou spoveďou opovrhujú, lebo sa tu evokuje zdanie, že niekto sa vyspovedá z hriechov a ďalej môže robiť zle.

Sviatosť zmierenia, aby bola účinná i prospešná a hlavne platná, vyžaduje sa, aby mala všetky nasledovné kroky:

SPYTOVANIE SVEDOMIA *- začíname modlitbou k Duchu Svätému a veľmi vážne sa zaoberáme svojimi skutkami i myšlienkami, ktoré konáme. Tu si všímame, ako v našom živote realizujeme alebo zanedbávame Božie prikázania (Desatoro), Cirkevné prikázania, mravné hodnoty, svoj vzťah k Bohu i bližným. Pomôcť nám môžu tzv. „****Spovedné zrkadlá****“ (sú napr. aj v modlitebných knižkách), kde sú uvedené otázky, na ktoré si vo svojom vnútri odpovedáme. Ak zistíme, že sme v niečom zhrešili, uvedomíme si okolnosti i počet prehreškov tohto druhu. Je rozdiel nebyť na svätej omši v prikázaný sviatok raz a nebyť z vlastnej viny povedzme osemkrát.*

Ešte stále nie sme v spovednici a nevyznávame hriechy kňazovi. Pretože musíme spáchané ***HRIECHY ĽUTOVAŤ****.* ***Ľútosť je bolesť duše nad vykonanými zlými skutkami.*** *Mnohí si myslia, že ľutujú hriechy, keď iba ústami povedia nejakú modlitbu ľútosti. To ešte nie je ľútosť. Slová ľútosti treba aj duchom i srdcom sledovať. Musíme si byť vedomí, že to, čo sa stalo, sa stať nemalo...*

Už samotný úkon úprimnej túžby po svätej spovedi naznačuje ľútosť. ***Ľútosť je najdôležitejšia vec pri sviatosti zmierenia. Bez ľútosti Boh nikdy neodpúšťa hriechy.*** *Ľútosť si treba vzbudiť pred samotnou svätou spoveďou a potom pred rozhrešením i pred kňazom, ktorý podľa toho vie, že môže udeliť rozhrešenie (ak neľutujeme a nechceme zmeniť svoje správanie, kňaz nám nemôže udeliť rozhrešenie). Preto neobstoja námietky, že môžeme hrešiť koľko chceme, veď sa z toho vyspovedáme, lebo tu chýba ľútosť a* ***PREDSAVZATIE*** *o polepšení sa. Až keď sa* ***pevne rozhodnem úprimne si polepšiť život, chrániť sa hriechov i príležitostiam ku hriechu a nahradiť zavinené škody****, môžeme vojsť do spovednice a* ***VYZNAŤ HRIECHY*** *kňazovi. Vyznávame* ***všetky ťažké hriechy*** *(musí byť prítomná* ***vedomosť, dobrovoľnosť a ťažký zlý skutok****), na ktoré sa pamätáme a povieme ich počet i okolnosti. Je osožné vyznať sa i z hriechov ľahkých. Aby bola svätá spoveď platná, musia to byť* ***hriechy naše a nami vykonané****. Keď vyjdeme zo spovednice, ešte nie je sviatosť zmierenia ukončená, hoci už máme rozhrešenie. Aby bola účinná, je potrebné vykonať* ***ZADOSŤUČINENIE****, ktoré nám kňaz udelil - môže to byť modlitba, ktorá nás posilní do ďalšieho života alebo aj nejaký konkrétny skutok, ktorým napravíme vzniknuté škody.*

V súvislosti so sviatosťou zmierenia je treba spomenúť ***spovedné tajomstvo****, ktorým je kňaz zaviazaný na* ***večné mlčanie o tom, čo vo svätej spovedi od kajúcnika počul****. Nikdy a nikomu toto nesmie vyzradiť a nikto nikdy to od neho nesmie ani žiadať. Preto máme istotu, že pri sviatosti zmierenia môžme byť úprimní a povedať všetko, čo nám svedomie vyčíta. Len potom nájdeme pokoj a môžeme byť aj jeho šíriteľmi.*

Sviatosť zmierenia nie je pre kresťana trestom, ale uzdravujúcou sviatosťou. Nemajme z nej strach, ale túžme po nej ako po prostriedku, ktorý uzdraví náš vzťah s Bohom.

Dr. Zaťko

ČO TO ZNAMENÁ...?

Predchuť nebeského života...

...o liturgii Katolíckej cirkvi

Meno: *ThDr. Attila Józsa, PhD.*
Rodisko: *Veľká Mača okr. Galanta*
Pôsobisko: *Galanta, dekan - farár*

Základná teológia:
Bratislava RKCMBF UK, 1993-1995, Budapešť Teologická Fakulta Katolíckej Univerzity Petra Pázmánya 1995-1998

Ďalšie štúdiá:
Doktorandské štúdium Budapešť, 1999 - 2002, Doktorát z teológie 2009

Predmet vyučovania: *Katolícka liturgika Na Rímskokatolíckej bohosloveckej fakulte pôsobí od školského roka 2002/2003.*

Človek sa vyníma v celom stvorenstve, pretože bol obdarovaný rozumom a schopnosťou vybrať si – slobodnou vôľou. Je jediným, kto sa môže a má aktívne podieľať na utváraní sveta. Tento svet si má podmaniť a získať. Tým akoby pokračoval na Božom stvoriteľskom akte.

Tento rozumom obdarený človek si však zároveň uvedomuje, že táto činnosť nie je všetko a jeho túžby smerujú k nekonečnému naplneniu. Preto sa celou svojou podstatou obracia na Boha, ako základ a konečný cieľ vlastného jestvovania a s vedomím vlastnej pominuteľnosti, vstupuje do aktívneho dialógu. Ten sa prejavuje jednak vnútorným nasmerovaním k Absolútnu[1] - modlitbou, kontempláciou i životom, tak aj navonok - verejným kultom.

Pre mnohých ľudí je vzdávanie úcty Trojjedinému Bohu vlastne stratou času, ale v skutočnosti táto úcta pramení v samom základe ľudskosti. Vyviera zo samej podstaty človeka, ktorý nie je len telo, s telesnými pudmi a potrebami, ale je aj duch s potrebami duchovnými. Samozrejme, ak hovoríme o dvoch skutočnostiach, v ktorých sa prejavuje ľudská túžba po Bohu – vonkajšej a vnútornej, človek ich nemôže oddeľovať. Vnútorná túžba a úcta Bohu dáva vonkajšej ducha a naopak, vonkajšia úcta - lesk, krása a premena vnímateľných obradov - vzbudzuje v človeku vnútornú túžbu a úctu. Jedna bez druhej nedostačuje: vonkajšou úctou - bez vnútornej - upadáme do formalizmu, až farizejstva a vnútornou úctou - bez vonkajšej - do prepiateho spiritualizmu.

„... vždy, keď slávime pamiatku Kristovej obety, uskutočňuje sa v nás dielo vykúpenia.“

Ďalším aspektom úcty Bohu je spoločenstvo. Už antickí grécki myslitelia nazývali človeka bytosťou spoločenskou. Táto skutočnosť sa prejavila aj v bohoslužbe. Svoju nábožnosť prejavovali všetky komunity, ako židov a kresťanov, tak aj pohanov, spoločným kultom.

Verejné bohoslužby a všetky ich vonkajšie prejavy sa nazývajú slovom liturgia. Slovo liturgia pochádza z gréčtiny a znamená činnosť ľudu smerujúcu k všeobecnému dobru. Nejedná sa teda o výhradne súkromné slávenia, pobožnosti a modlitby, ale o úctu, ktorá sa vzdáva Bohu a ktorá zahrňuje všetkých.

Katolícka cirkev si osvojila istú formu verejnej bohopocty, ktorá má korene v židovskej liturgii, avšak je od nej ako formálne, tak obsahovo odlišná. Cirkev už neobetuje krv baranov a býkov (porov. Hebr 9, 13) , ale obetuje jediného a pravého baránka – Ježiša Krista, ktorý svojou krvou uzatvoril s ľudstvom novú a večnú zmluvu. Liturgiu Cirkev vníma ako konanie kňazskej služby Ježiša Krista[2]. V liturgii nejde primárne o snahu ľudu, ale o konanie Boha v nás. Ľud samozrejme nemá byť pasívny. Liturgia je dialóg, v ktorom Boh hovorí, človek počúva a následne Bohu odpovedá. Je to „dokonalá bohoslužba, ktorú koná Cirkev, tajomné Telo Ježiša Krista, Hlava aj časti“[3].

Druhý vatikánsky koncil vyžaduje aj od seminárov, aby svojich poslucháčov vovádzali do liturgie a aby sa seminaristi učili chápať ju a prenikať do jej hĺbky.

S otázkou ohľadom liturgie sme sa obrátili na nášho vyučujúceho vdp. ThDr. Attilu Józsu PhD.

Pán odborný asistent, odkiaľ sa môžu naši čitatelia dozvedieť viacej ohľadom katolíckej liturgie?

Veľmi rád čítam k téme liturgia Cirkvi Katechizmus Katolíckej Cirkvi, najmä jeho druhú časť: Slávenie kresťanského tajomstva. Odporúčam ju aj do vašej pozornosti. Katechizmus je tá kniha, kde Cirkev krátko, ale presne zhrnie svoju vieru, ktorú chce odovzdať, vyučovať, ohlasovať, oslavovať a žiť.

Je pre veriaceho kresťana-katolíka dôležité zúčastňovať sa na verejnej bohopocte, ktorú koná Kristova Cirkev?

Verejná bohoslužba Cirkvi má hlboké spojenie s človekom a zmyslom jeho existencie. Boli sme stvorení a povolaní žiť

preto, aby sme Boha poznávali, milovali, jemu slúžili a tak na zemi a i vo večnosti boli s ním šťastní. Myslím, že liturgia a sviatostný život sú z tohto hľadiska v centrálnom postavení. Je to najmä preto, lebo po vykonaní vykupiteľského diela Pána Ježiša Krista bohoslužba už nie je len čisto ľudský pokus ako sa dostať k Bohu, ale bohoslužba Cirkvi je Opus Dei, Božie Dielo, uskutočnené pre našu spásu. Toto Božie Dielo, dielo vykúpenia človeka, v tajomnom Tele Pána Ježiša Krista, v Cirkvi, v Duchu Svätom, slovami a zmyslom vnímateľnými znakmi sa stále uskutočňuje: opus nostrae redemptionis exercetur.

Kde treba hľadať prameň liturgie? Mal Ježiš víziu určitej formy liturgického kultu?

Predobrazom nového Božieho ľudu - Cirkvi - je Boží ľud Starej zmluvy. Nečudujme sa, že mnohé prvky bohoslužby sú spoločné. Nesmieme však zabudnúť, že osoba Ježiša Krista a jeho vykupiteľské dielo zásadne zasiahli aj do chápania bohoslužby. Touto otázkou sa zaoberá aj list Hebrejom. Podstata a konkrétne podstatné prvky kresťanskej bohoslužby sú od Pána Ježiša Krista, pramenia v jeho vôli, v jeho príkazoch a sú nezmeniteľné. Mnohé vonkajšie prvky pochádzajú zo Starého zákona, ďalšie sú apoštolského pôvodu alebo sú cirkevného pôvodu a môžu sa meniť.

Mnohí si myslia, že svätá omša je len vonkajšie divadlo, ktoré vymyslela Cirkev. Je tento názor podľa Vás opodstatnený?

Keď máme nejaké problémy s liturgiou alebo so sviatostným životom, myslím si, že nie sviatostný život alebo liturgia je v kríze, ale človek, ktorý to nechápe, či nesprávne používa. Práve preto je liturgická formácia kňazov i veriacich veľmi potrebná. Podobne príprava na sviatosti nemá byť čisto dogmatická, morálna, ale aj liturgická. Popri vonkajších formách bohoslužieb treba vždy vychovávať seba aj k vnútornému poznaniu podstaty liturgických úkonov a usmerňovať veriacich, ako získať správnu vnútornú i vonkajšiu účasť na bohoslužbe.

Aký by mal byť, z Vášho pohľadu, správny vzťah každého katolíka k liturgii Cirkvi?

Považujem za veľkú múdrosť Svätého Otca, že svojím apoštolským listom *Summorum Pontificum* dáva priestor v živote cirkvi aj celebrovaniu starého rímskeho rítu popri celebrovaní obnovenej a schválenej rímskej liturgie. Tým

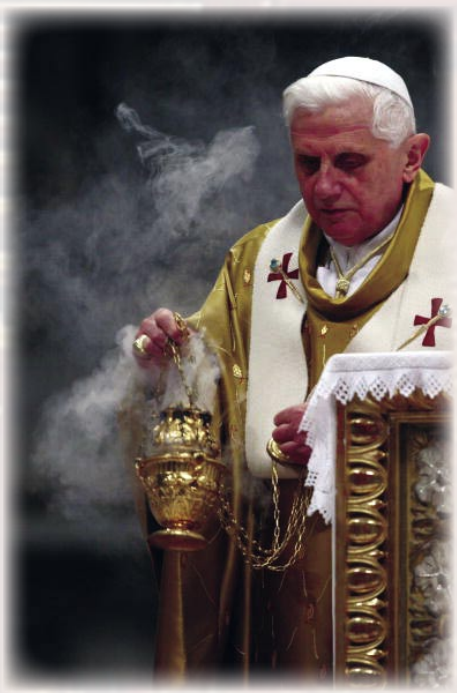

pápež naznačuje, že v dejinách rímskeho rítu nesmie byť umelý zlom: dnešné formy a texty musia vyrastať organicky z predchádzajúcich. Liturgická prax musí vylúčiť tie zlozvyky a nesprávne spôsoby, ktoré nie sú v úmysle Cirkvi, nepochádzajú od Božieho Ducha, ale boli len výmyslom liturgickej fantázie niektorých.

Novšie spôsoby slávenia, ako napr. používanie národných prekladov, zjednodušenie obradov a pod., majú pomôcť k lepšej vnútornej a vonkajšej účasti. Veľkým požehnaním rímskej liturgie je jej objektívny obsah - poklad modlitieb a spevov, ako aj posvätných čítaní a to, že nie my máme dávať obsah liturgii. Je to aj vzácna liturgická kultúra, ktorá je súčasťou európskej kresťanskej kultúry. Najprv teda s pokorou čítajme, učme sa texty jednotlivých obradov a sviatkov, naučme sa aj schválené melódie rítu a vykonávajme s poslušnosťou stanovené úkony. Každý rok sa zaoberajme liturgiou, pripravujme sa na sviatky. Pýtajme sa, prečo to Cirkev vkladá do našich úst, prečo to tak prikazuje. Rozjímajme nad obsahom textov. Používajme aj pomoc dobrých autorov, napr. výklad sv. Augustína k žalmom, spisy pápeža Benedikta o liturgii, liturgické dokumenty Cirkvi. Čo sa dá, robme v kontinuite aj s liturgickou tradíciou. Využime aj formy ľudovej zbožnosti, ktoré môžu vhodne sprevádzať liturgický život kresťana. Snažme sa o správny vnútorný postoj k liturgii, ako nás k tomu vyzýva Sväté písmo: pravé pokánie, život v milosti, úprimnosť, pokora, poslušnosť, úcta pred Bohom, detská dôvera k Bohu.

Za rozhovor ďakuje ***Radovan Rajčák***

[1] Filozofický pojem, ktorý označuje človeka presahujúce jestvovanie. V kresťanskom ponímaní sa týmto slovom označuje Boh. Toto označenie predstavuje Boha ako toho, ktorý má všetky dobré vlastnosti v nekonečnej miere a ktorý je počiatkom a konečným cieľom všetkého, čo existuje.

[2] porov. Dogmatická konštitúcia II. vatikánskeho koncilu Sacrosanctum Concilium 7.

[3] Kódex kánonického práva, kán. 834.

OBJEDNÁVKA ČASOPISU

(objednávkový lístok z čísla 2-2009/2010, marec 2010)

Zasielajte na adresu: **KSCM - ADSUM, Kapitulská 26, 811 01 Bratislava.**

Cena predplatného je **€ 1,50** *(45,- Sk) za 3ks ročne,*
plus **€ 1,33** *(40,- Sk) poštovné a balné na celý rok (1€ = 30,1260 Sk).*

Meno a priezvisko : .....

Ulica: ..... Mesto a PSČ: .....

E-mail/Tel.: ..... Počet ks z každého čísla: .....

Objednávku vystrihnite, vložte do obálky a pošlite na adresu redakcie.
Poštovú poukážku Vám zašleme v najbližšom čísle.
Uhraďte ju, prosíme, do 2 týždňov od doručenia.

Qui bene distinguit, bene docet...
...malý pohľad na masmédiá a novinárov

Denne sme zavalení množstvom informácií, oznamov a správ, ktoré k nám prichádzajú najmä prostredníctvom rozhlasu, televízie, novín a internetu. Je správne, že novinári, redaktori a reportéri nám ponúkajú to, čo by sme sa bežne nedozvedeli, keďže sme v práci, v škole alebo na iných miestach, kde sa nedá sledovať všetko dianie v našom okolí, či na Slovensku a už vôbec nie na celom svete.

Preto, keď správy čítame alebo sledujeme v rádiu, či v televízí, predpokladáme dobrý úmysel novinára, že nás chce objektívne informovať a správy sa zakladajú na pravde a faktoch.

Avšak niekedy, prostredníctvom vlastnej skúsenosti zisťujeme, že s objektivitou žurnalistov, ich etikou a fundovanosťou, to nie je až tak úžastné, ako sa na prvý pohľad zdá. Ak sa správy týkajú veci, ktorej rozumieme a v ktorej sa vyznáme, vieme celkom dobre ohodnotiť objektivitu, či prípadnú zaujatosť voči prezentovanej téme. A ak sa v príspevku, ktorý ohlasuje neprehliadnuteľný titulok, ocitnú údaje, ktoré vieme, že nekorešpondujú s realitou alebo sú to len kúsky pravdy zostrihané a podávané tendenčne, povieme si, že správa bola neobjektívna, ba až zavádzajúca.

Podobné príspevky, teda tie, ktoré sú skôr zavádzajúce ako objasňujúce, sa vyskytujú aj v súvislosti s Cirkvou. Je smutné, keď bežne rozhľadený kresťan, či bohoslovec alebo kňaz, vidí v príspevku buď plno vecných chýb alebo aj vážnych nedostatkov alebo účelových poloprávd. Taký človek si povie: „Táto reportáž bola chybná, netreba ju brať do úvahy“. Ale sú ľudia, ktorí sa do cirkevných vecí nerozumejú (napr. neveriaci alebo ľahostajní kresťania) a tí potom sú uvedení takouto reportážou do omylu.

Vecným chybám sa dá predísť tak, že si novinár problematiku, ktorú predkladá verejnosti, na určitej úrovni naštuduje. Potom nevznikne tvrdenie, ako v internetových novinách: „...na otázky odpovedá kňaz gréckokatolíckeho *obvodu*.“ (malo byť „obradu“). Podstatný rozdiel je napr. aj vo výrazoch „vyhlásiť exkomunikáciu“ a „uloženie exkomunikácie“, ktoré sa v našich médiách na začiatku tohto roka bezhlavo a neuvážene zamieňali. Rovnako v jednom denníku celkom s ľahkosťou tvrdili: „...arcibiskupa *posvätil* jeho predchodca...“ (kňazom i biskupom sa však udeľuje *vysviacka*). Podobne účelové polopravdy, kedy sa z rôznych písomných dokumentov a zo starších príspevkov urobí „bombastická“ televízna reportáž, ktorá povie „A“, ale ani len nenaznačí „B“, tiež veľmi znižujú kredit a hodnovernosť novinárov. Tí sa dokážu biť za slobodu slova, keď sa im niekedy odmietne povedať nejaká informácia, ale vôbec ich netrápi, že sloboda slova nie je o tom, že sa napíše a povie čokoľvek, ale že sloboda slova je právo verejnosti na pravdivé informácie.

Ale aby tu nepadala len kritika, existuje riešenie. Tak, ako majú televízie i noviny odborníkov na politiku, šport, umenie, auto-moto, či počítače, kľudne by mohli mať aj odborníka na veci cirkevné, ktorý by vedel nielen terminologicky, ale aj v súvislostiach fundovane reagovať na dianie v Cirkvi. Významné svetové denníky i televízie takéhoto poradcu majú. Uvidíme, či aj naše médiá, ktoré sa snažia byť na svetovej úrovni si uvedomia potrebu takéhoto stáleho odborníka v redakcii. A čo my ostatní? Tak ako hovorí latinská veta v nadpise: Dobre rozlišujme to, čo nám médiá predkladajú, aby sme nenaleteli na účelové polopravdy.

Stanislav Čúzy

CHATRČ

Počas posledných vianočných prázdnin som i ja dostal možnosť stretnúť sa s knihou Chatrč, na ktorú sa ma už viac ľudí pýtalo. Nevedel som im odpovedať, a tak som sa pustil do čítania. V nasledujúcich pár riadkoch by som sa chcel podeliť o moju skúsenosť.

Život šťastnej rodiny, dovolenkujúcej v horách, náhle zmení záhadné zmiznutie malej Missy. Po niekoľkých dňoch neúspešného pátrania sa podarí nájsť iba zakrvavené šaty dievčatka v chatrči hlboko v oregonských lesoch. Predtým rýchly spád deja postupne ustáva a rodina sa snaží vyrovnať s ťažkou stratou. Mackenzie, otec dievčaťa, však nosí tento „veľký smútok“ stále vo svojom srdci. Až do chvíle, kedy sa veci začnú hýbať. Poštou mu príde list od Boha, v ktorom ho pozýva na pár dní do chatrče, ktorá predstavuje miesto jeho najhlbšej bolesti. Spočiatku si myslí, že je to krutý žart, no táto myšlienka mu nedá spať a tak sa, pre každý prípad ozbrojený, vyberie proti vlastnej logike hnaný akýmsi vnútorným hlasom na výlet do chatrče, kde bola zavraždená jeho dcérka. Po príchode sa začína druhá, omnoho hutnejšia časť knihy. Mack prežíva niekoľko dní so samým Bohom vo všetkých troch osobách. V ich rozhovoroch sa postupne začínajú riešiť pre Macka pálčivé otázky viery, lásky, utrpenia či odpustenia. Tu sa moje čítanie značne spomalilo. Mnohé veci sú naozaj komplikovane napísané a musel som ich aj viackrát prečítať, aby som dobre porozumel. Jednoznačne sa nedá táto kniha čítať „jedným dychom“.

K obsahu rozhovorov Mackenzieho a Boha by som toho mohol napísať naozaj veľa a keďže nechcem dopredu prezrádzať obsah, spomeniem len niečo. Otázka vzťahov medzi Bohom a ľuďmi, či medzi ľuďmi navzájom bola vykreslená pekne. To sa však nedá povedať o iných témach. Boh vystupuje ako ten, ktorý nezaložil Cirkev a v podstate ju iba „trpí“. Viackrát sa vyjadruje proti akýmkoľvek cirkevným inštitúciám. Mnohokrát sa objaví silný protestantský postoj a v jednej kapitole dokonca viditeľné prvky New Age i mnoho iných názorov, ktoré sú prinajlepšom zvláštne (napr. o Trojici).

Ako zhodnotiť knihu celkovo? Ťažko zaujať kladné stanovisko, keďže mnoho vecí v knihe je v priamom rozpore s učením Katolíckej cirkvi. Hoci je *Chatrč* veľmi obľúbená hlavne medzi mladými, každý, kto berie do rúk túto knihu, by mal mať aspoň vedomosti na úrovni birmovanca a pristupovať k nej s určitou dávkou kritického nadhľadu. Môže nás totiž v mnohom pomýliť. Preto treba ostať opatrným, tak ako k tomu vyzýva aj Ježiš svojich učeníkov (porov. Mt 10, 16).

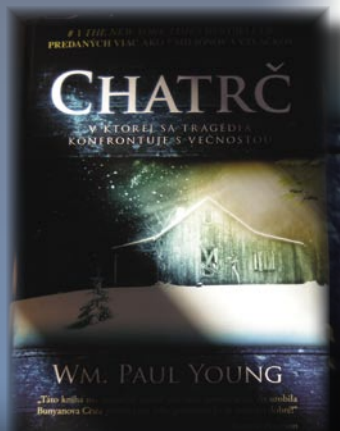

Milan Cehlárik

Autor: Wm. Paul Young, Vydavateľstvo: Tatran
Rok vydania: 2009, Počet strán: 200

Utrpenie v živote človeka
...má zmysel pre trpiaceho i pre druhých

V súčasnosti sa dá jednoznačne predpokladať, že utrpenie nie je neosobný a zriedkavý fenomén, aj napriek tomu, že existujú i svetlé výnimky.

V podstate je pomerne úzko späté s naším životom, či už ako u jednotlivcov, príbuzných, priateľov, prípadne u množstva anonymných tvárí okolo nás.

Naše pohľady, emočné myšlienky sa často vôbec nedokážu pozrieť pod povrch. Žiaľ, mnohokrát ani nechcú. Ale v tomto kontraste vnímania a ľudskej ľahostajnosti sa už dlhší čas drvivá väčšina spoločnosti prichyľuje k vzájomnému neporozumeniu.

Utrpenie je práve v tom špecifické, že je všade. Či už ho pociťujeme ako fyzický handicap, ako vonkajšiu, prípadne vnútornú bolesť, ako ťažkosť, ktorá postihla rodinu, manželský pár, mňa alebo teba; v akejkoľvek podobe, napriek snahe oslepiť vnímanie, mali by sme ho akceptovať v reálnej rovine jeho existencie. Nebolo by vhodné túto bolesť odignorovať, ale ani zveličeným spôsobom jej pripisovať senzitívnu nadhodnotu.

V otázke času, resp. daného precíteného okamihu sa takmer vždy javí ako intenzívna, nikdy nekončiaca. Pričom v rámci zaradenia do kategórii pretrvávania bolesti vzhľadom na individuálnosť každého človeka sa nedá vyjadriť absolútne objektívne - teda u dvoch ľudí s na prvý pohľad rovnakou ťažkosťou, ich vysporiadanie sa s ňou a prežívanie bolestí nie je rovnaké.

V rámci časového horizontu je tu tendencia ústupu, prípadne neskoršieho návratu, ale aj možnosť utrpenia na celý život.

Z pohľadu do neprestajne sprítomňujúcej minulosti sa nám vynára situácia Kristovho utrpenia na kríži. On, ktorý sa až tak pre nás obetoval, že fyzicky a aj psychicky trpel, nám môže byť veľmi silnou oporou.

Ježišovo zvolanie na kríži: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil?“ nám vnuká nejednu myšlienku, týkajúcu sa vážnosti situácie a intenzity bolesti. Nepoukazuje na bezmocnosť, pretože tá sa neguje už v samotnom začiatku, Jeho slobodným vydaním, lež skôr na vážny vnútorný zápas, ktorý však pre nás vzorovo zvládol.

A práve, slovné spojenie „pre nás“ (resp. za nás) je v celom vnímaní utrpenia a Božej lásky kľúčové. Zrazu sa naskytol určitý aspekt, ktorý u nezainteresovaného diváka dokáže radikálne zmeniť pohľad na celú situáciu, keď subjektívne vnímaná bezmocnosť v utrpení sa v okamihu zmení na obetu z najväčšej lásky k nám; a tým sa odhalí skutočný význam. Odhliadnúc od všetkého - význam, zmysel - je to, čo nám pomôže pochopiť mnohé a možno aj zmeniť svoje zmýšľanie.

V behu času som mal možnosť spoznať jednu výnimočnú osobu. Vážne ochorenie, neskôr takmer úplná imobilita, silné bolesti a myšlienka, že každý deň môže byť preň posledný, vytvárajú až príliš veľký extrém. Extrém, ktorý sa po deviatich rokoch utrpenia skončil... Žiaľ...

Avšak tých deväť rokov bolo až do konca naplnených úsmevom a úprimnou radosťou z každej chvíle. Povzbudením a podporou pre každého, kto mal tú česť osobného kontaktu. Nepoddávanie sa pochmúrnej melanchólii, ale pochopenie celkového významu a s ním aj naplnenie života. Dá sa povedať, že ide o určitú podobu s utrpením nášho Pána v zmysle prijatia svojho každodenného kríža. Kto dokáže niesť svoj kríž, kto ho dokáže niesť nielen za seba, ale pritom pomôcť aj ostatným, ako bolo prezentované u človeka, ktorý napriek všetkej deväťročnej bolesti dokázal pomôcť nespočetnému množstvu ľudí, tak ten sa raz určite bude tešiť z priazne nášho Nebeského Otca.

Buďme si teda povzbudením a vzájomnou oporou.

V závere by som chcel konštatovať, že mojím cieľom nebolo len poukázať na určitú skupinu trpiacich ľudí, ale skôr aplikovať nevyhnutnú vážnosť pochopenia zmyslu utrpenia v každej jeho podobe.

Aj napriek tomu, že dospieť k pravému významu je obtiažne. Ale keď to už niekto dokázal, tak prečo nie aj Ja?

Richard Maďar

Svätá omša (1.)

Od príchodu do chrámu po zaujatie miesta

Každý úprimný kresťan sa v nedeľu a niekto aj vo všedný deň zúčastňuje slávenia svätej omše. Niektorým ľuďom však v mysli napadne otázka, že načo chodievať do kostola, keď Boh je všade a teda je možné sa modliť kdekoľvek, napríklad aj v prírode alebo sám doma. Tu treba naozaj potvrdiť, že Pán Boh je všadeprítomný a že je možné kedykoľvek k nemu volať v modlitbe.

Avšak, aj sám Kristus povedal: „...kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som aj ja medzi nimi.“ (porovnaj evanjelium podľa Mt 18, 20).

Zúčastnenie sa svätej omše je teda spoločenstvo viacerých ľudí s Bohom, ktorý je prítomný v centre tohto zhromaždenia. Veď dobre vieme, že práve v chráme sa stretáme s reálne prítomným Kristom v spôsobe vína a chleba. Doma ani nikde v prírode nie je takto podstatne a reálne prítomný.

A z prirodzenosti človeka vychádza aj to, že človek sa rád združuje do spoločenstiev, ktoré majú rovnaký cieľ. Nedeľné zhromaždenie veriacich okolo Pána Ježiša je spoločenstvo tých, ktorí túžia byť v prítomnosti Krista, ktorého chcú ako pravého Boha chváliť slovami i piesňami - a to nie je nič iné ako liturgická forma modlitby a hudby. Slovo liturgická môže okrem iných významov značiť aj to, že vopred pripravenými úkonmi a slovami, všetci spoločne a v jednote s kňazom verejne oslavujeme Boha. Ak by liturgia nebola, na spoločnom verejnom slávení by chýbala jednota, lebo nikto by nevedel, čo má v ktorú chvíľu robiť, čo hovoriť a mohlo by sa stať, že každý - ak by vôbec niekto prišiel - by si robil a hovoril svoje a to by už nebola jednota, ale neporiadok a chaos.

Účasť na svätej omši začína už doma, keď sa slobodne rozhodneme ísť za Ježišom a aj svojím oblečením ukazujeme dôležitosť tejto udalosti. Rovnako i pri kráčaní po ulici ku chrámu je príležitosť uvažovať, že ideme na návštevu k Bohu, kde budú ľudia, ktorí tak isto túžia po stretnutí s Bohom - nie s kamarátmi, ani so susedmi (lebo to sa môžeme stretať aj kdekoľvek inde) - ale s Pánom vesmíru.

Katolícky chrám nie je obyčajná budova, ale je to priestor vyčlenený na posvätné úkony, kde sa Boh stretáva s človekom a v ktorom aj Boh vo svätostánku prebýva. Kostol upúta každého: či už historickou vzácnosťou alebo umeleckým prevedením. Avšak vnímavý človek dokáže uvažovať aj hlbšie a duchovnejšie o kostole. Veď podobne ako veža stojí na pevných základoch, aj naša viera by mala byť pevná a stála. Veža pripomína aj smerovník, ukazujúci do neba - cieľ nášho pozemského žitia. Kríž na veži značí Ježišovo víťazstvo na kríži a tiež ukazuje, že sa máme riadiť kresťanskými hodnotami. Mnohé chrámy majú aj hodiny, ktoré nám môžu pripomenúť, ako sme využili čas na svoje spasenie a na pomoc blížnym. Zvony vo vežiach - ktoré dnes niektorým „pokrokovým“ ľuďom vadia, keď vylihujú po prežúrovanej sobotnej noci - majú za cieľ, aby vyjadrovali našu radosť; aby živých zvolávali do chrámu alebo oplakávali zomrelých.

Dvere, ktorými sa vchádza majú za cieľ, aby sme nimi prechádzali stále lepší a pokornejší. Keď už teda vojdeme chrámovými dverami, je dobré sa vo vnútri chrámu rozhliadnuť. Ak chodievame do svojho kostola, ktorý poznáme, ľahko nájdeme oltár, svätostánok, či samotnú loď kostola. Ak sme v neznámom chráme, podobne, ako keď vojdeme k niekomu na návštevu, pozrieme sa, ako má riešený interiér, aby sme vedeli, kam máme ísť.

Zvyčajne blízko pri vstupe sa nachádza svätenička so svätenou vodou. Symbolizuje čistotu a úprimnosť duše a keď sa s touto vodou žehnáme, dávame najavo, že sa očisťujeme od prachu profánnych vecí a naša myseľ sa ide plne venovať vznešeným veciam Božským. V čase najväčšieho smútku Cirkvi - keď je Kristus v hrobe - býva svätenička bez vody. Nekonajme vtedy prázdne gestá, tváriac sa, že sa s vodou žehnáme.

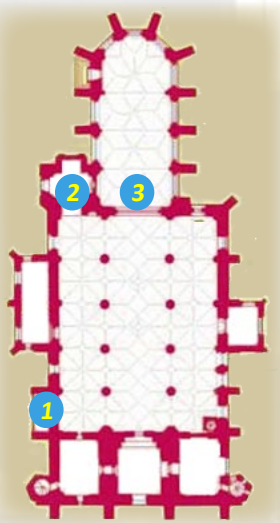

Ukážková situácia v Katedrále sv. Martina v Bratislave.
*Po vstupe **(1)** do katedrály si **kľakneme** smerom pred svätostánkom **(2)**, ktorý je situovaný v bočnej kaplnke, na znak veľkej úcty k živému Bohu, ktorý prebýva v spôsobe chleba medzi nami. Potom, ak prechádzame pred oltárom **(3)**, **hlbokým úklonom** vzdáme úctu tomuto najdôležitejšiemu miestu v celom chráme.*

Podobne nekonajme automaticky ani pri vzdaní úcty oltáru a pokľaknutí pred Oltárnou Sviatosťou, uchovávanou v svätostánku, pretože častou chybou je, že si rutinne kľakneme pred oltárom, hoci svätostánok je umiestnený na úplne inom mieste.

Oltár má prednostné miesto v kostole, je viac ako svätostánok alebo ambona, lebo kým sa vo svätostánku uschováva Eucharistia, na oltári sa „rodí“. Oltár je teda najposvätnejším miestom v kostole, lebo na ňom sa sprítomňuje Kristova obeta na kríži. Pre tieto najsvätejšie skutočnosti patrí oltáru tá najväčšia úcta a vždy, keď ideme popred neho, túto úctu prejavíme hlbokým úklonom (Mons. V. Malý).

Svätostánok, v ktorom je prítomný Kristus v Najsvätejšej Oltárnej sviatosti, spoznáme podľa večného svetla, ktoré v jeho blízkosti stále svieti. Tu si na znak úcty voči Bohu, ktorý prebýva medzi nami, pokľakneme.

Snažme sa nikdy nekonať viac úkonov naraz: neprežehnávajme sa a zároveň nepokľakajme, ale robme všetko postupne a vo všetkej úcte a s patričným pokojom. Vždy si uvedomujme, pred kým pokľakáme a čomu vzdávame úctu hlbokým úklonom.

Potom môžeme zaujať miesto v chráme a začať s prípravou na svätú omšu. Ak sedíme v lavici, sledujme, či nám kresťanská láska nenapovie, že máme pustiť na svoje miesto staršieho alebo chorého človeka.

Stanislav Čúzy

Zvádzal si ma Pane...

...nuž, dal som sa zviesť (Jer 20, 7)

Na základnej škole som sa snažil odsúvať myšlienku na kňazstvo s tým, že „veď neskôr sa uvidí“. Po skončení základnej školy som si podal prihlášku na strednú školu s ekonomicým zameraním, ale neistota ohľadom seminára vo mne pretrvávala naďalej. Po stužkovej slávnosti, kedy som mal rozhovor na túto tému s našim kňazom, prišlo k definitívnemu rozhodnutiu a podal som si prihlášku do kňazského seminára. V tomto období som sa modlil a úplne odovzdal do vôle Božej, najmä pri modlitbe Otče náš, som intenzívne prežíval slovné spojenie „...buď vôľa tvoja...“

Na otázku, čo ma priviedlo na myšlienku vstúpiť do kňazského seminára a akú mám inšpiráciu stať sa kňazom, sa nedá jednoznačne odpovedať. Ako som sa už v minulom vydaní časopisu vyjadril, od skorého detstva vo mne rástla túžba po Bohu a tým aj po kňazskom povolaní, podporovaná náboženskou výchovou mojich rodičov a najmä starých rodičov. Oni ma naučili modliť sa, pripravovali na prvé sväté prijímanie, vysvetľovali Sväté písmo a učili milovať Boha.

Bol som prijatý, som tu a toto rozhodnutie neľutujem. Mám za sebou prvý polrok, prvé skúsenosti zo života v seminári, našiel som si dobrých priateľov a chcem len dúfať, že s Božou pomocou zvládnem štúdium a obstojím po každej stránke.

Naďalej sa odovzdávam do Božej vôle, nech sa stane vo všetkom jeho vôľa a nie moja.

Csaba Mikus
1. ročník

Som diakon a môj pobyt v seminári sa blíži ku koncu. Ako prvák som najčastejšie odpovedal na otázku: Prečo si prišiel do seminára? Dnes sa vynára i otázka: Aké je to byť v seminári?

Teraz mám jedinečnú možnosť odpovedať vám, milí čitatelia časopisu Adsum, na obe otázky. Moje povolanie sa zrodilo ticho a nenápadne. Ako malý som neskúšal slúžiť svätú omšu, ani som doma rodičom nehovoril: keď budem veľký, pôjdem za farára. Až na gymnáziu sa vo mne Božie volanie predralo na povrch. Bolo to pri intenzívnom zvažovaní svojich schopností a výbere vysokej školy. Svoje rozhodnutie som si potvrdil na duchovných cvičeniach. Po nich som nastúpil na cestu za Ježišom. Svoje rozhodnutie byť kňazom som ešte ani raz neoľutoval, hoci mi Boh v seminári pripravil niekoľko skúšok.

Jednou z nich boli moje slabosti. Rovnako ako ani apoštoli, keď ich Ježiš povolal, ani ja som sa vstupom do seminára nestal svätým. Moje slabosti a hriechy prišli so mnou. A to bol boj náročný. Niekedy som vyhral a inokedy prehral. A keď som mal náhodou chuť vzdať to, podržal ma otec špirituál alebo kamaráti. Dnes im za to všetko ďakujem.

Napriek tomu, že počas šiestich rokov som si aj „pofrflal“ na život v seminári, keď nebolo všetko podľa mojich predstáv, mám mnoho krásnych spomienok. Ako som sa učil prať, žehliť, obsluhovať pri stole, vydávať časopis. Zábavu som zažil i pri športe, výletoch a túrach po krásnych slovenských horách. Prajem všetkým chalanom, ktorí vstúpili do seminára, vytrvalosť a tým, ktorí sa rozhodujú, odvahu povedať áno. Verte mi, stojí to za to!

Vladimír Uhrin, *6. ročník*

Dobročinná láska, má byť hlavne činná láska ...

„Už tri roky žijem v Bratislave ako bezdomovec a najviac mi chýba rodina. Rodina, hlavne tá mi chýba. Mal som rodinu, mal som tri deti a ženu... Rodina moja, tá mi najviac chýba.“ Takto odpovedal pán Jozef, ktorého sme sa spýtali na čo najviac myslí. Pán Jozef je klientom nocľahárne sv. Vincenta de Paul, ktorú denne využíva približne 150 ľudí bez strechy nad hlavou z Bratislavy a okolia. Už druhý krát som so svojimi spolubratmi navštívil túto nocľaháreň a na niekoľko hodín som sa stal jej malou súčasťou. Moja návšteva mala však cieľ: sprostredkovať vám pohľad na človeka bez domova očami jeho samého, očami ľudí, ktorí sú nástrojmi pomoci pre bezdomovcov a nakoniec aj môj osobný pohľad - pohľad človeka, ktorý si počas celej návštevy uvedomoval, ako málo vie o ľuďoch žijúcich väčšinu dňa na ulici. Je pravda, že otázka bezdomovectva sa nás dotkne až v okamihu, ak nás takýto človek zastaví na ulici a požiada nás o pomoc. Vstúpenie v jedinom okamihu do dialógu s človekom, od ktorého radšej odvraciame zrak nás môže zaskočiť, ale aj vnútorne zmeniť. Toto stretnutie nás môže na krátky čas zastaviť v našom často uponáhlanom živote a prinútiť nás pouvažovať nad sebou. Chce to však mať vôľu načúvať svojmu srdcu a neumlčať jeho hlas pohľadom súdiacim človeka stojaceho pred nami.

Pri rozhovoroch s ľuďmi bez domova sa stretávame s prijatím, ale i odmietnutím, s nezáujmom o kontakt, ale aj s obrovskou chuťou zhovárať sa. Ich veľká úprimnosť zaráža, ale i prekvapuje, zavádza, ale aj útočí na naše pocity. Niekedy narážame na múr chrániaci pred zraňujúcimi pohľadmi ľudí, kráčajúcich popri nich na uliciach, inokedy môžeme zažiť až neuveriteľný prúd optimizmu, provokujúci radosť na tvári.

„Myslím, že toto je jedna šanca pre nás. Veľa z nás si uvedomuje, že je to posledná šanca. Odrazový mostík. Kto sa chce schopiť, ten má nádej. Kto sa už celkom pustí nádeje, ten sa odtiaľto už nedostane. Alebo sa dostane úplne na ulicu a skončí to sním zle.“ Takto charakterizoval seba i ostatných klientov nocľahárne pán Jozef. Kto chce, ten má šancu. Kto sa uspokojí s takýmto životom, postupne sa pustí nádeje v lepší.

V čom spočíva nádej a sila týchto ľudí bojovať? V prvom rade to, že začnú odznova. Malými krôčikmi cez predaj časopisu Cesta, snahou pracovať a budovať svoju samostatnosť, cez hospodárenie so svojimi zarobenými peniazmi. Vďaka nim majú posteľ, teplé jedlo, priestor pre osobnú hygienu, sociálne poradenstvo a väčšiu šancu lepšie žiť. Nocľaháreň v nich buduje schopnosť stávať sa samostatnejšími. Znamená však samostatnosť absolútnu nezávislosť od ostatných ľudí? Aj my sme možno týmito ľuďmi požiadaní o pomoc. Vieme im však reálne poskytnúť pomoc? Veľakrát náš spôsob pomoci skôr ničí to, čo sa dobrovoľníci alebo zamestnanci organizácií pre pomoc bezdomovcom snažia svojich klientov naučiť. *„Najväčšou chybou je, že ľudia dávajú ľuďom bez domova peniaze. Častokrát končia tieto peniaze pri nákupe alkoholu. Stačí ľudí bez domova napr. poslať do blízkej nocľahárne. Kúpiť im lístok na autobus. Ak chce niekto prispieť finančnou čiastkou, môže napríklad zaplatiť na mesiac ubytovanie v nocľahárni. Stačí iba zatelefonovať do nocľahárne a dohodnúť sa. Toto je pre nich najväčšia pomoc. Bude mať nocľah, môže sa vyspať, umyť a najesť. Dostane základné zdravotné ošetrenie, ale aj sociálne poradenstvo. No nikdy nedávať peniažky. To im môže*

veľmi uškodiť. Ďalšou veľkou možnosťou pomoci je podpora predajcov časopisu Cesta (vydávaného Gréckokatolíckou charitou v Prešove). Tým, že si kupujú časopis za 50 centov a predávajú ho za 1 euro, 50 centov z predaja ostáva pre nich ako zárobok. Treba byť vždy obozretný pri predajcoch časopisu. Predajcovia musia mať na viditeľnom mieste visačku s ich menom, miestom predaja a evidenčným číslom, ktorým majú označené aj všetky svoje časopisy na predposlednej strane. A čo je tiež dôležite - človek, ktorý predáva musí byť čistý, upravený a v žiadnom prípade nesmie byť pod vplyvom alkoholu. Naša práca spočíva v spiritualite sv. Vincenta, dobročinná láska má byť hlavne činná láska, vo význame lásky-agapé, v zmysle pomoci druhému.“ Z úst Mariána, pracovníka nocľaháreň sv. Vincenta de Paul zneli tieto slová dosť vážne. Od roku 2008 pomáha spolu s kolektívom pracovníkov a dobrovoľníkov ľuďom bez domova, ktorí pravidelne alebo občas využívajú služby nocľaháreň. Tento inšpirujúci kolektív spolu so svojimi podporovateľmi dáva svoje životy do služby pomoci pre ľudí bez domova a ponúkajú im tak nádej.

Veľa otázok, ktoré sa vynárajú pri pohľade na ľudí bez domova zostáva i po našej návšteve nocľaháreň nezodpovedaných. Som však bohatší o životnú skúsenosť, ktorú mi ľudia bez domova ponúkli, ako nenásilný príbeh svojho vlastného života. Mňa samého to inšpirovalo v snahe nesúdiť a neponižovať ľudí bez domova, svojou vyhýbavosťou a nezáujmom. Každý človek je stvorený na Boží obraz. Ak nás potrebuje, aby ho v sebe opäť objavil, mali by sme mu spravodlivou láskou a trpezlivosťou v čo najväčšej miere pomôcť. Aj nám sa tak otvorí cesta k objavovaniu Boha, o ktorom si myslíme, že sme ho už dávno objavili.

Róbert Ťapušík
foto: archív DEPAUL SLOVENSKO

KONTAKTY:

DEPAUL SLOVENSKO

Nocľaháreň sv. Vincenta de Paul
Ivánska cesta 32, 821 01 Bratislava
Tel: 0911 447 577
www.depaulslovensko.org

- *pomoc ľuďom na ulici*
- *zber šatstva a hmotných darov*
- *dobrovoľníctvo*

„žiadny človek by nikdy nemal zažiť, čo znamená odmietnutie spoločnosťou, bolesť a zranenia, ktoré prináša osud bezdomovca“

Svetloslav Veigl (1915 - 2010)

Básnik putujúci za Krásou

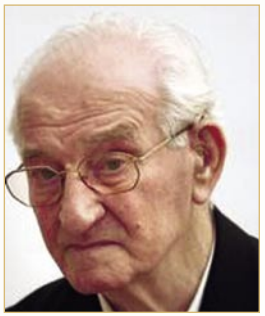

Pátra Veigla som navšívila v Kráľovej pri Senci koncom roka 2009. Vtedy sme sa rozprávali o poézii, o ľudskom živote, o údele človeka i jeho putovaní. I napriek mnohým zdravotným ťažkostiam, ktoré vtedy prežíval, bol usmiaty, plný akejsi nádeje, pokoja. Počas uplynulých Vianoc oslávil svojich požehnaných 94 rokov. Tieto roky ho doviedli k poznaniu hodnoty ľudského života, jeho zmyslu i existencie. Toto poznanie potom neustále vkladal ako posolstvo do svojich básní.

Za Svetlom cestou poézie

Snaha dotknúť sa absolútnej krásy. Túžba po kráse v jej úplnej podobe a nádej daná človeku, aby sa po pádoch mohol opäť zdvihnúť a putovať k tajomstvu lásky, života a smrti. Hranica medzi vyznaním, prosbou, výkrikom. Túžba preniknúť za horizont, kde je možné stretnúť neporušiteľnosť. Takto a ešte rôzne inak môžeme pomenovať to veľké ukryté v človeku, to, čo človek v sebe nachádza a čo je schopný vysloviť. Poézia je práve hranicou medzi pochopením, ktoré dozrieva v človeku a realitou, ktorou je obklopovaný. A práve tento dar nosil v sebe kňaz Svetloslav Veigl, básnik ktorý veľmi kladne ovplyvnil slovenské básnické umenie.

Pojem katolícka moderna

Katolícka moderna sa ako osobitná básnická skupina sformovala v priebehu tridsiatych rokov, keď v krátkom čase vstúpilo do slovenskej literatúry niekoľko mladých katolíckych básnikov – kňazov (P. G. Hlbina, R. Dilong, J. Haranta, J. Silan, S. Veigl, P. Oliva, M. Šprinc). K tomuto kňazskému „jadru" pribúdali aj veriaci laickí predstavitelia (napr. K. Strmeň, J. Motulko).

Osobnosť Svetloslava Veigla

„V jasných chvíľach, i keď si to vždy neuvedomujeme, túžime po čistom živote. Túžime po tom, čo nám chýba. V hĺbke srdca všetci prahneme, Bože, po tebe.." (Hľadanie svetla, 1991).

Predstaviteľ katolíckej moderny, vlastným menom Ferdinand Veigl, sa narodil 24. decembra 1915 v Horňanoch (okres Trenčín). V roku 1932 vstúpil do františkánskej rehole. Po maturite študoval teológiu na bohosloveckej fakulte v rakúskom Salzburgu a v Bratislave a neskôr filozofiu a slovenčinu na Slovenskej univerzite. Vyučoval na gymnáziách v Malackách a Bardejove, potom bol postupne správcom fary v Trnave, Abraháme a v Kráľovej pri Senci, kde aj zomrel. Popri kňazskom pôsobení vydal postupne šestnásť zbierok, počnúc debutom Cestami vetrov (1938) až po súhrnné dielo, ktoré vyšlo v roku 2006 pod názvom Keď anjel v tebe spieva. Svojou tvorbou sa z literárneho hľadiska zaraďuje k Slovenskej katolíckej moderne. Bol zároveň posledným žijúcim básnikom tohto literárneho zoskupenia.

V roku 2006 mu prezident SR udelil za významné zásluhy o kultúrny rozvoj Slovenska Pribinov kríž I. triedy, najvyššie štátne vyznamenie.

Najstarší slovenský básnik vtedy povedal, že toto ocenenie nepatrí len jemu, ale celej duchovnej poézii a básnikom katolíckej moderny.

Pri príležitosti 800. výročia prvej písomnej zmienky o meste ho Malacky ocenili „Zlatým Pálffyho srdcom". V krátkej ďakovnej reči si zaspomínal na svoje pôsobenie v Malackách, kde vo františkánskom gymnáziu študoval a neskôr tu aj istý čas učil.

Od Matice slovenskej získal v roku 2002 významné ocenenie Jozefa Cígera Hronského za celoživotné básnické dielo.

4. marca 2007 mu primátor mesta Trnava Ing. Štefan Bošnák na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva udelil čestné občianstvo mesta Trnava za neoblomný charakterný postoj a celoživotnú umeleckú tvorbu.

Koncom 40. rokov sa páter Svetloslav stal obeťou prenasledovania kňazov a príslušníkov rehoľných rádov. Vo svojich básňach sa zameriaval i na tieto skutočnosti, na mravné a sociálne rozpory. Jeho tvorba je preto poznačená hlbokým prežívaním duchovna a láskou k Pravde.

Za knihu Hľadanie svetla (1991) mu Slovenský literárny fond roku 1992 udelil odmenu. Zbierka Rodinné rondely (1992) a jeho celoživotná tvorba boli odmenené Cenou Spolku slovenských spisovateľov.

Z návštevy

Moja druhá návšteva bola oveľa smutnejšia. Keď som sa nedávno dozvedela, že leží v nemocnici, vybrala som sa za ním. Našla som ho ležiaceho v jednej z mnohých bielych izieb bratislavskej nemocnice. Spal. Neskôr sa prebudil a usmial sa. Bol to opäť ten zvláštny mlčiaci úsmev, ten, ktorý hovorí za mnohé. Prezrádza, že najvyššou krásou je nezabudnúť na človeka, nezabudnúť v živote na poslanie, ktoré všetci máme. Byť tu jeden pre druhého. A že šťastný je ten, kto túto pravdu naozaj objaví v srdci a prežije v živote. Takým človekom bol aj básnik Svetloslav Veigl.

Zomrel 17. februára 2010 a otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský ho za účasti Mons. Jána Sokola, bratov františkánov, kňazov i veriacich, pochoval v Kráľovej pri Senci.

Martina Kollárová

foto S. Veigla: internet

Hľadanie človeka

Hľadím na ľudskú tvár
ako snár,
na magické zrkadlo,
do hlbokých očí
tajomných ako more
s nekonečným dnom.
Zrkadlí sa v nich slnce
i burácajúci hrom...
Svetlo spojených dlaní
pretvára spevy naše i slzy
i prácu/ na ohnivý kvet.
Kmitajú v duši skryté lúče
ako zlatý dážď
– najkrajšia melódia,
akú len počuť možno na Zemi:
Človeče, tvor vznešený,
veľký i úbohý,
mám ťa rád.

(Hľadanie svetla, 1991).

Omšové víno...

...vinič, hrozno, víno a dar...

Jarné obdobie je pre väčšinu vinohradníkov pestujúcich viníč, vinárov spracúvajúcich hrozno na víno a degustátorov hodnotiacich tento čarovný nápoj časom, kedy plody ich usilovnej celoročnej činnosti začínajú ukazovať svoju krásu a objavujú sa nielen na degustačných prehliadkach, ale aj v regáloch predajní či domácich komôr. Pozrime si púť, akú prejde hrozno, pokým sa z neho stane obetný dar pri slávení svätej omše.

Vinohradník a jeho vinič

Počas roka sa hospodár stará o viničové kry, aby na jeseň ponúkol dopestované hrozno vinárovi na spracovanie. Všetko začína rezom viničových prútov už na prelome zimy a novej jari, pri ktorom strihač nekompromisne odrezáva poškodené a nepotrebné časti a ponecháva len taký prút, ktorý nesie v púčikoch základy novej zelenej masy listov a budúceho hrozna. Ten po strihačke pripevní o drôtenú oporu. S príchodom jari sa pestovateľ venuje pôde, v ktorej viníč rastie, aby pridal hnojivo, prekypril zem a upravil zelený biopás rastlín medzi riadkami výsadby. Samozrejmou povinnosťou vinohradníka je sledovať počas celého vegetačného roka zdravotný stav porastu a v nevyhnutnom prípade zabrániť použitím postreku chorobám a škodcom, aby sa rozvíjali a poškodili listy či strapce, pretože zničené alebo poškodené listy rovná sa znížená alebo žiadna úroda hrozna. Taktiež zabezpečuje, aby každý rastúci zelený letorast mal dostatok priameho slnečného svetla a nebol zatieňovaný iným. Celé leto a celú jeseň hospodár trpne, či naprší v pravý čas, či bude slnko prinášať dostatok svetla a tepla, či si na dozrievajúcom hrozne nepochutia osy alebo škorci skôr, ako bude spôsobilé na spracovanie, alebo či náhodou nejaký zlodej nezmarí celoročnú vinohradníkovu snahu krádežou. Ak tieto a podobné úskalia zostanú bokom, môže sa pestovateľ tešiť, že bohatú úrodu zdravého a sladkého hrozna poskytne vinárovi.

Vinár a jeho hrozno

Koncom leta si čistí a pripravuje pivnicu, aby bol na nastávajúce vinobranie dobre pripravený. Nákupom hrozna začína jeho dôležitá úloha vyrobiť z hrozna víno. Prirodzene, hrozno možno spracovať aj inak (konzervovanie, výroba muštu, Viney, sirupu, sušenie...), ale najčastejšie sa spracúva práve na víno. Dovezené hrozno teda prehliadne a pomelie a vylisuje iba zdravé a prirodzene vysoko sladké hrozno. Pevné časti, ako sú strapina, semená a šupky, pripraví na kompostovanie a väčšiu pozornosť ďalej venuje už len čerstvo vylisovanej šťave - muštu. Od kvality muštu a narábania s ním často závisí kvalita výsledného vína. Takže nikde, nikdy žiadna voda. Na vyčistenie muštu používa fyzikálne usadenie kaliacich častíc, nepridáva cukor, ani číriace prostriedky a ani kvasinky, ale necháva mušt rozkvasiť prirodzene sa vyskytujúcimi mikroorganizmami. Kvasenie, ktoré nasleduje, je najpodstatnejšia a rozhodujúca etapa výroby vína. Pri nej prítomné kvasinky využívajú cukry v mušte na svoje rozmnožovanie a rast a „vyrábajú“ z neho alkohol potrebný na konzerváciu a stabilizáciu vína. Toto trvá 5 až 20 dní a výsledkom je kyslé, alkoholické, kalné mladé víno, v ktorom je obsah alkoholu už viac ako 11 % a spravidla minimum zostatkového cukru. Pri narábaní s vínom využíva „vincúr“ sírenie udržujúce víno v zdravom stave a viac ráz stáčanie slúžiace na oddelenie čistého podielu od zákalu usadeného na dne nádoby. Cez zimné mesiace až do začiatku jari má takto plné ruky práce, pretože chce pripraviť lahodné, stabilné, trvanlivé a iskrivo čistučké víno a nafľašovať ho.

Kňaz a víno ako obetný dar

Bobuľka hrozna prejde zaujímavú cestu, aby sa nakoniec mohla objaviť v podobe vína ako obetný dar a stala sa matériou, ktorú kňaz leje do kalicha, pozdvihuje a premieňa na Kristovu Krv. V Kódexe kánonického práva (CIC) sa vínu venujú 4 paragrafy troch kánonov. Eucharistické slávenie je úkon samého Krista a Cirkvi, v ktorom Kristus Pán službou kňaza obetuje seba samého, podstatne prítomného pod podobami chleba a vína Bohu Otcovi a veriacim, zapojeným do jeho obetovania, sa dáva ako duchovný pokrm (CIC, Kán. 899, § 1). Najsvätejšia eucharistická obeta sa musí prinášať z chleba a vína, do ktorého treba primiešať trocha vody (Kán. 924, § 1). Víno musí byť prírodné z plodov viniča a nepokazené (Kán. 924, § 3). Sväté prijímanie sa má udeľovať len pod podobou chleba alebo podľa normy liturgických zákonov pod obojím spôsobom; avšak v prípade nevyhnutnosti aj len pod podobou vína (Kán. 925). Pre výrobcu vína je najdôležitejší teda § 3 Kán. 924 CIC. Istotu o tom, že víno je spracované v súlade s CIC a môže sa použiť vo svätej omši, má kňaz, ak víno nakupuje v predajni na to určenej (na etikete vína je uvedená zhoda s CIC), alebo od vinohradníka a vinára, ktorý pod prísahou vyhlási, že víno vyrobil v súlade so zaužívaným vinárskym poriadkom a spomenutými kánonmi CIC.

Pri nalievaní vína z ampulky do kalicha, alebo pri požívaní Kristovej Krvi, ďakujme Bohu aj za víno ako dar i za ľudí, ktorí ho s láskou dopestovali a spracovali.

Rastislav Šimora

foto: internet

Trnavská animátorská škola

„Taška plná dobrých vecí...“

Vo vianočnom čísle sme sa venovali projektu Bratislavskej animátorskej školy (BAŠky) a v tomto vydaní Adsumu spoločne navštívime rovnaký projekt, ktorý sa začal realizovať v Trnavskej arcidiecéze. Keďže redaktori a zároveň bohoslovci mali v termíne konania Trnavskej animátorskej školy duchovnú obnovu, poprosili sme o napísanie článku priamu účastníčku víkendového stretnutia Paulínku z Piešťan.

V piatok poobede sa balím a naši ma vezú do Podolia. Značka: TAŠka. Čaká ma víkend nabitého programu, Božej prítomnosti, netradičného učenia sa, priateľov a zábavy. Zvítavam sa s mojimi kolegami, budúcimi animátormi, spoločne si sadáme k stolu s bezmäsitou večerou a delíme sa o zážitky z posledných dní.

V ten večer nás čaká prvá prednáška a ja, hoci neznášam písanie poznámok, poctivo si na kolene všetko zapisujem. Naplno sa sústredím pri modlitbe a potom do noci vykecávame s babami na izbe. O siedmej ráno zvolávacia služba robí budíček a mne sa vstávať veru nechce, no tu ma učia slúžiť... A tak s lícom ešte otlačeným od matracu bežím dolu do kuchyne a pomáham chystať raňajky.

Skôr, ako sa do nich spoločne pustíme, ďakujeme Pánovi za nový deň. Deň, v ktorom sú ďalšie dve prednášky, ktoré potom podrobnejšie rozoberáme v skupinkách, športové popoludnie, priestor na čas s Bohom, svätá omša, rozhovory, hry a aktivity, no, a pravdaže, jedlo.

Nasleduje deň Pánov. V nedeľu sme na omši v kruhu tamojšej farskej rodiny. Páči sa mi, keď sa cez Otčenáš na znak jednoty všetci pochytáme za ruky a obdivujem usmievavé tety v zásterách, ktoré varia skoro pre 40 ľudí. Keď raz budem taká ako ony, aj ja budem miešať guláš v tých obrovitánskych hrncoch, aby mladí neboli hladní. Po obede, keď odchádzam domov, som unavenejšia, než v piatok, ale zato plná síl a odhodlania robiť ďalšie dni krajšími. A nielen tie svoje...

Počas víkendu som oslovila i niekoľkých účastníkov s týmito otázkami:

1. Prečo si sa sem prihlásil/a?
2. Čo sa Ti tu najviac páči?
3. Ako chceš slúžiť vo farnosti?

Marek Rolník, 25r., farnosť Dolná Streda

1. Motivoval ma môj vlastný rast a formácia iných, chcel by som pritahnuť aj nekresťanov.
2. Asi to spoločenstvo, ktoré som inde ešte nemal možnosť zažiť.
3. V našej farnosti je veľa mladých, ktorí potrebujú rásť a práve k tomuto rastu by som chcel aj ja dopomôcť prostredníctvom TAŠky.

Paťa Proksová, 17r., farnosť Nové Mesto nad Váhom

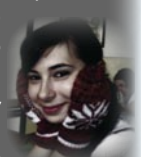

1. Chcela som sa naučiť niečo, čo by sa mi mohlo zísť pri budovaní nového spoločenstva a troška duchovne podrásť.
2. To, že sa tu učím spolužitiu v spoločenstve a rodinná atmosféra.
3. Chcem sa podielať na formácii spoločenstva, ktoré v tomto období vzniká, zaujíma ma práca s birmovancami, proste chcem byť užitočnou.

Niekoľko slov o TAŠke s kňazom Ondrejom Chrvalom, koordinátorom Pastorácie mládeže Trnavskej arcidiecézy.

Krátke predstavenie...

Názov TAŠka (Trnavská animátorská škola) nám umožnil vznik sloganu „Taška plná dobrých vecí“ a skutočne sa snažíme ponúkať dobré veci mladým, ktorí sem prídu. Je to ponuka zo strany Cirkvi pre všetkých, ktorým nie je ľahostajný osud ich rovesníkov vo farnosti. Kňazi, ktorí chcú začať niečo vo svojich farnostiach, sem môžu poslať mladých, ktorí získajú kvalitnú formáciu. Naučia sa, ako formovať najprv samých seba a potom aj iných, ako môžu slúžiť vo farnostiach a farských spoločenstvách, ktoré, ako vieme, sú budúcnosťou Cirkvi. Táto animátorská škola vznikla v roku 2009, ale bola v snoch dvoch ľudí už niekoľko rokov predtým, až sa napokon v správnom okamihu stretli a tento ich sen sa stal skutočnosťou.

Kto je pozvaný...

Môžu sem prísť predovšetkým mladí (nad 17 rokov), ktorí chcú slúžiť ďalším mladým vo svojom okolí. Môžu to byť aj tí, ktorí nevedú spoločenstvo, ba ani netušia, ako sa to robí, ale majú záujem, aby v ich farnosti niečo také vzniklo. Môžu to byť potencionálni vedúci detských a mládežníckych spoločenstiev, alebo aj tí, ktorí už vedú spoločenstvá a chcú to robiť ešte lepšie. Vždy, keď začína ďalší ročník TAŠky, do každej farnosti v našej diecéze príde plagát a prihláška, informácie sa šíria aj cez sociálne siete (napr. Facebook) a osobným oslovením.

Plán školy a trvanie kurzu...

Animátorská škola trvá 2 roky, počas ktorých je 13 víkendov a jeden týždeň cez letné prázdniny. Sú tu základné piliere - duchovná formácia a duchovný rast. Druhá časť je odborná formácia - pedagogická, psychologická, teologická. Pozývame kvalitných prednášateľov, odborníkov na celoslovenskej úrovni. Samozrejme, nesmie chýbať zážitok spoločenstva a primeraný podiel zábavy.

Tí, ktorí vytrvajú do konca...

Absolventi môžu pomáhať viesť vo farnosti detské a mládežnícke spoločenstvá, prípadne usporadúvať tábory. Naša škola je kreditovaná, takže TAŠkári budú mať certifikát potvrdený Ministerstvom školstva, čo bude značiť, že sú oficiálnymi animátormi a môžu pracovať s mládežou.

Čo dáva TAŠka vedúcemu Ondrovi...

Raz do mesiaca veľké povzbudenie, lebo sa stretám s ľuďmi, ktorí majú záujem o duchovné veci a tieto odovzdávajú ďalej. Je to taká elita mladých, čo chcú pracovať na sebe a slúžiť druhým. Vždy tu ožijem a sám vždy veľmi veľa načerpám: na duchu i tele.

Paulína Šintálová,
účastníčka TAŠky

Tajnička - lúštime s Bibliou...

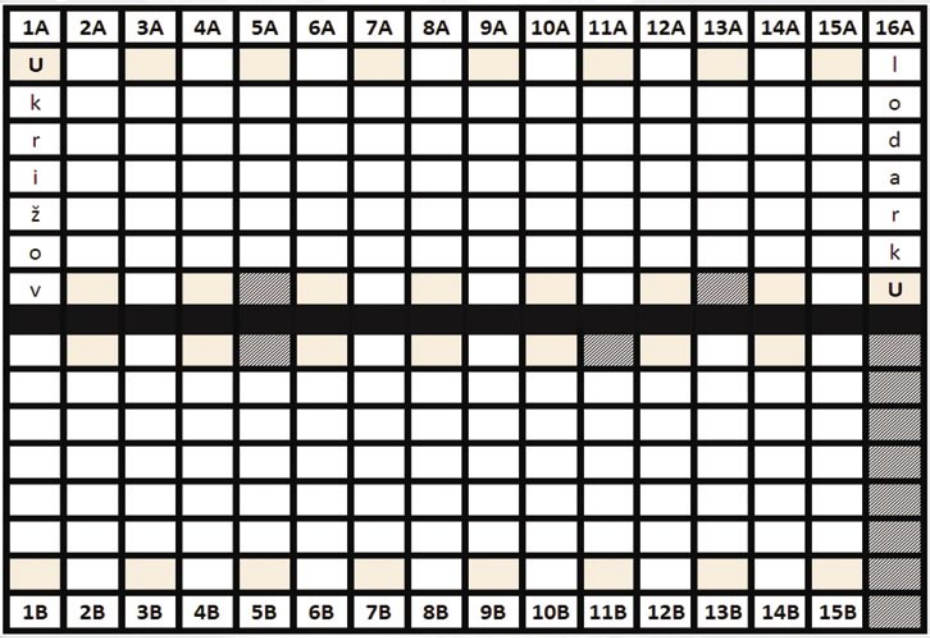

1A: *Viem, že hľadáte Ježiša, ktorý bol ???aný (Mt 28, 1-6).* **2A:** *Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ, ??? Pán (Lk 2, 5-11).* **3A:** *Mladí mužovia, vyzvedači, šli a priviedli ??? (porov. Joz 6, 20-23).* **4A:** *A Ezechiáš sa spýtal ???: Čo bude znamením... (2Kr 20, 5-9).* **5A:** *...pri ceste sedel slepý Bartimej, Timejov syn, a ??? (Mk 10, 40-46).* **6A:** *Slovo Pánovo, ktoré prehovoril k ???i, synovi Bériho, v dňoch júdskych kráľov... (Oz 1).* **7A:** *Moje srdce prekypuje krásnymi slovami, svoje verše ??? kráľovi. (Ž 45).* **8A:** *Uvidíte otvorené nebo a Božích ??? vystupovať a zostupovať... (Jn 1, 45-51).* **9A:** *Keď pána domu ??? Belzebulom, o čo skôr jeho domácich (Mt 10, 20-25)?!* **10A:** *Používajú na to zlato, belasý a ??? purpur... (Ex 28, 1-5).* **11A:** *Na tretí deň však, keď mali horúčku, vzali dvaja ???i synovia... (Gn 34, 20-25).* **12A:** *...lebo vrch Seir som dal do vlastníctva ??? (Dt 2, 1-6).* **13A:** *...povedal, aby sa splnilo Písmo: „???" (Jn 19, 25-30).* **14A:** *...posmieva sa jej vlastnému synovi ??? (Gn 21, 5-10).* **15A:** *Tvoj syn ??? bude po mne kraľovať... (1Kr 1, 15-17).* **16A:** *Tak Absolón ??? srdce izraelských mužov (2Sam 15, 1-7).*

1B: *...že ak jeden zomrel za všetkých, teda všetci ??? (2Kor 5, 12-15).* **2B:** *„??? budeš svojho blížneho ako seba samého" Gal 5, 10-15)!* **3B:** *Abram mal osemdesiatšesť rokov, keď mu Agar porodila ??? (Gn 16, 13-16).* **4B:** *Leva rev, vysk levice (umĺknu hneď), zuby ich ??? sa vylámu (Jób 4, 5-10).***5B:** *...lebo nechcel, aby niekto o ňom vedel, ale nemohol sa ??? (Mk 7, 20-24).* **6B:** *Choďte, prezrite krajinu a najmä ??? (Joz 2, 1-5)!* **7B:** *A Dávid ??? tento žalospev za Šaulom a Jonatánom (2Sam 1, 15-18).* **8B:** *Spomedzi Júdových synov boli medzi nimi Daniel, Ananiáš, Mízael a ??? (Dan 1, 1-6).* **9B:** *Keď ta prišiel, usadil sa v meste, ktoré sa volá ??? (Mt 2, 20-25).* **10B:** *Meno toho človeka bolo Nábal, meno jeho manželky ??? (1Sam 25, 1-3).* **11B:** *Z Pinchasových synov Geršom, z Itamarových synov ??? (Ezd 8, 1-3).* **12B:** *Hľa, Pánovo je nebo a ??? nebies... (Dt 10, 10-15).* **13B:** *??? bol len jeden a dostal krajinu, nás je však mnoho... (Ez 33, 21-24).* **14B:** *??? ho ako seba... (Lv 19, 33-34).* **15B:** *A postavil tam aj oltár a nazval ho Mocný je Boh ??? (Gn 33, 18-20).*

Podarilo sa vylúštiť tajničku? *Pošlite nám riešenie SMS-kou, spolu s* ***vašou adresou*** *na číslo* ***0902 458 617*** *alebo klasickou poštou na adresu:* ***KSCM - ADSUM časopis bratislavských seminaristov, Kapitulská 26, 811 01 Bratislava.***

V tajničke z vianočného čísla sa ukrývalo mesto „JERUZALEM". Pri žrebovaní sa šťastie usmialo na ***Jozefa Zelenáka*** *z* ***Alekšiniec****,* ***Moniku Sýkorovú*** *z* ***Bratislavy*** *a na* ***Teréziu Uhnákovú*** *z* ***Tlmáč****. Spolu s úprimnou gratuláciou posielame výhercom aj vecné ceny a ročné predplatné nášho časopisu.* ***Tešíme sa aj na ďalších riešiteľov tajničky!***

autor tajničky: **Tibor Fehér**